

REciprocal maieutic Approach pathways enhancing Critical Thinking

Бюлетин
издание №

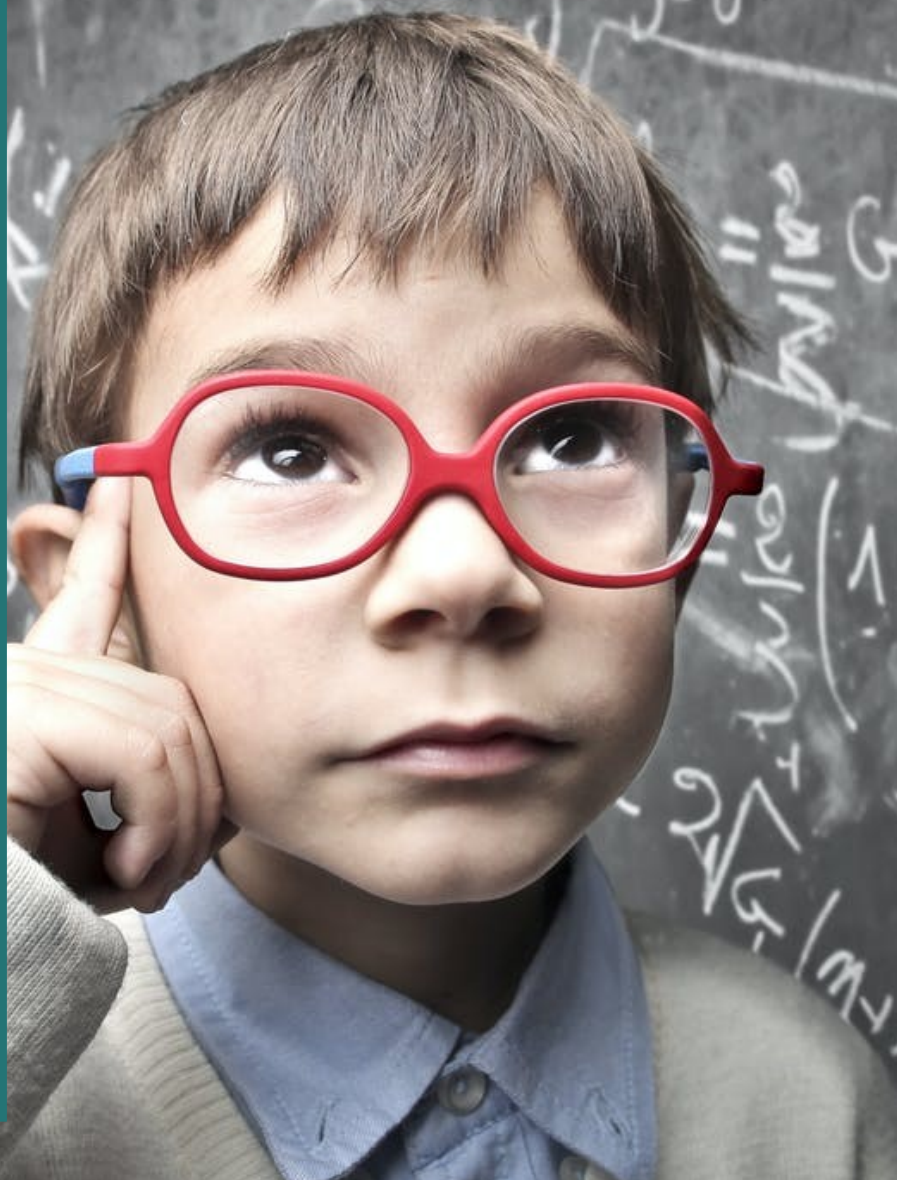
1

Цели и
предизвикателства
на проекта

Реципрочен сократичен подход
Опитът на Монтесори
Придобиването на умения за критично мислене

За да подпомогне създаването на свързаните с него умения, **критичното мислене** изисква учениците да разсъждават върху процесите и да анализират фактологията, а не да запомнят дати и факти, като ги приемат на доверие.

За проекта REACT

Проектът **REACT** си е поставил за цел да разработи и приложи пилотно иновативна методология за подобряване на умения за **критично мислене**, насочена към насърчаване на приобщаващото образование и приемане на ценностите на толерантността и разнообразието. Новата методология ще обхване всички ключови участници в образователната общност: **учители, ученици и родители**.

Ще бъде приложен **реципрочен сократичен подход**, базиран на майевтиката, за да бъдат обсъдени процесите, които водят до формирането на стереотипи и провокират и разпространяват нетолерантност. Методологически подходът ще бъде обогатен с аспекти от **опита на Монтесори**: прилагането на принципа на наблюдение и преосмислянето на учебното пространство.

Партньорството в проекта

Какво да очакваме от проекта

REACT?

1.

CENTRO STUDI VILLA MONTESCA

FOND AZ I O N E

FONDAZIONE HALLGARTEN FRANCHETTI CENTRO STUDI VILLA MONTESCA (ИТАЛИЯ)

Fondazione Hallgarten Franchetti Centro Studi Villa Montescas е основана през 2001 г., сто години след първото публикуване в Città di Castello на метода на Мария Монте-сори, и неговото експериментиране в селските училища в долината на Горен Тибър. Редица образователни институции, заедно с местната община на Città di Castello, създадоха образователна и професионална институция за обучение, за да продължат делото и изследователската педагогическа работа на барон Франкети и Мария Монте-сори. Днес Centro Studi е иновативен център за пилотни проекти, насочени към нуждите както на ученици, така и на хора на различна възраст със специални образователни потребности. Целите на Вила Монте-ска са насърчаване на нови и приобщаващи педагогически и дидактически подходи, създаване на демократично и безопасно пространство за образование, изграждане на европейски и между-народни отношения и мрежа, както и засилване на сътрудничеството в областта на образованието и културата и оценяването на разнообразието в тези области.

Главен координатор и партньори в десетки проекти на ЕС, Вила Монте-ска като ръководител на проекта REACT очаква да изгради, заедно със солидни и надеждни партньори, иновативна методология с за подобряване усвояването на умения за критично мислене, насочена към насърчаване на приобщаващото образование и общите ценности на толерантност и приемане на разнообразието като обогатяваща стойност за ученици, учители и цялата образователна общност. Методологията се основава на комбинацията от опита и характеристиките на метода на научната педагогика на Мария Монте-сори със специфичните характеристики на реципроч-ния майевтически подход на Данило Долчи, като по този начин включва вниманието на Данило към социалната промяна и овластяването на участниците в общността с особените аспекти на метода на Монте-сори. REACT отговаря на стратегическите цели на Вила Монте-ска по отношение на иновациите в педагогиката и активното включване на цялата образователна общност в образователния процес.

ЦЕНТЪР ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ (БЪЛГАРИЯ)

Центърът за образователни инициативи е посветен на мисията да направи качествено образование достъпно отвсякъде, да повиши авторитета на учителя и да превърне училището в крайъгълен камък за изграждане на доверие между учители, ученици и родители. В CEI вярваме, че чрез обученията как да използваме новите ИКТ инструменти и електронни платформи, основани на конструктивисткия педагогически модел, в управлението на учебния процес, ние допринасяме за качествената промяна и модернизация на образователната среда. Високите технологии, които използваме, ни позволяват да мечтаем, че през следващите няколко години Учителят ще уважава учениците и обществото със своите умения да използва съвременни образователни подходи, да използва без затруднения и безпокойство новите технологии в класната стая и да познава най-новите постижения на педагогическата наука.

Роден преди епохата на уеба, учителят в началото на 21 век драматично изживява попадането си в „паяжината“. Информационните технологии му наложиха да преосмисли педагогическия модел, в който е подготвян и който познава; да приеме, че привилегията да задава въпроси вече не е само негова; да се подготви, че трябва по скоро да изгражда умения, а не да поднася информация. До нея достигат бързо и лесно „технологично грамотните“ ученици и имат нужда от знания как да я анализират, оценяват и използват. И човекът, на когото разчитат, е техният учител. Новото поколение все повече има нужда от мотивация и все по-малко от елементарното запълване на информационния дефицит. От „информатор“, учителят трябва да бъде готов да стане „илюминатор“. Той трябва да води битка за сърцето на ученика - не за главата. Тя не е онази *tabula rasa* от пред информационната епоха, която той подобно на празен склад като докер да запълва. Складът е пълен и трябва да бъде подреден.

Проектът REACT ще въоръжи учителите с нов образователен метод и подход, за да обсъдят с учениците нова гореща точка на течения като тези на межкултурно съжителство и по-приобщаващо и уважаващо общество.

Уебсайт: www.cei-bg.org

Адрес: Ivan Vazov Str 24-25, Sofia 1000, Bulgaria

За контакт: Петър Цветков

Имейл: office@cei-bg.org

CENTRO PER LO SVILUPPO CREATIVO DANILO DOLCI (ИТАЛИЯ)

Центърът за творческо развитие Данило Долчи се основава на опита на социалната и образователна работа, осъществен от Данило Долчи и неговите сътрудници, която започва в Сицилия през 1952 г. Понастоящем Центърът "Данило Долчи" е сдружение с нестопанска цел, включващо хора на всички възрасти, което действа чрез проекти в областта на образованието, осъществявани в сътрудничество с училища, университети, институции, асоциации и социални групи както на местно, така и на международно ниво.

Мисията на Центъра произтича от необходимостта да се предложи на местната общност практики, ангажирани с решаването на местните проблеми, да развива творческо пространство, да насърчава осведомеността и планирането отдолу нагоре, проправяйки пътя за реална промяна на място. От самото начало основният фокус на Центъра са ненасилствените образователни практики, както и разработването на методология, базирана на реципрочния майевтичен подход (RMA), способна да улесни творческото развитие.

RMA е педагогическа методология за самоанализ, участие и съвместно изследване, която представлява голям ресурс за обсъждане на съдържанието, за усвояване на нови компетенции и за размисъл по конкретни въпроси. Тя може да бъде определена като „процес на колективно изследване, който приема като отправна точка опита и интуицията на индивидите“ (Dolci, 1996) и може да се използва специално за развиване на творчество, комуникативни умения, умения за взаимоотношения, умения за сътрудничество и умения за активно участие.

Като експерт и продължаващ наследството на Данило Долчи и неговия Реципрочен майевтичен подход, Центъра ще изгради, заедно с партньори, иновативна методология за подобряване на усвояването на умения за критично мислене, насочена към насърчаване на приобщаващото образование и общите ценности на толерантността и приемането на разнообразието.

Методологията се основава на комбинацията от опита и характеристиките на метода на научната педагогика на Мария Монтесори със специфичните характеристики на реципрочния майотически подход на Данило Долчи.

Уебсайт: www.danilodolci.org

Адрес: Via Roma, 94 – 90133 – Palermo, Italy

За контакти: Irene Ippolito

Имейл: irene.ippolito@danilodolci.org

FUNDACIÓN UNIVERSIDAD SAN JORGE (ИСПАНИЯ)

Основан през 2005 г., Университетът Сан Хорхе (Сарагоса, Испания) е фондация с нестопанска цел, която в момента има около 3000 студенти. Броят на студентите не спира да расте с увеличаване на академичните предложения, вариращи от социалните науки (журналистика, реклама и връзки с обществеността, превод и межкултурна комуникация) до здравните науки (сестринство, фармация, психология) или технологии (архитектура и компютър Инженерство), наред с други бакалавърски и следдипломни степени.

Неговите цели включват обучение на добре подготвени професионалисти за пазара на труда на 21-ви век, свикнали с решаване на проблеми и работа в екип, с добро управление на технологичните инструменти; всичко това, без да се пренебрегва образованието по отношение на човешките ценности. Екипът е млад и отдаден на иновативно преподаване и персонално внимание към учениците. В областта на межкултурността, USJ приветства голям брой чуждестранни студенти всяка година, представлявайки като цяло много значителен процент от своите студенти.

Изследователската група на тема „Миграции, межкултурност и човешко развитие“ е тази, която участва в проекта. Групата се занимава с изучаване на въпроси като интеграция, мултикултурализъм и межкултурност и постига забележителни резултати по отношение на публикации, финансиране и участие в национални и европейски проекти.

Що се отнася до проекта REACT, заслужава да се спомене, че около 15% от населението в Испания е от чуждестранен произход, особено присъстващо в образователния етап. В рамките на две десетилетия Испания се превърна от страна, която излъчва емигранти, в страна, която приема имигранти, точно както другите южноевропейски страни. Този обрат в потоците от хора, които идват със съответния си културен и религиозен багаж, представлява социално предизвикателство, на което трябва спешно да се обърне внимание, като се започне от образованието. Следователно проектът REACT представлява особен интерес, тъй като ще предостави инструменти на професионалистите в областта на образованието, които трябва да реагират на ситуации, за които не са преминали необходимото обучение, както и да обменят гледни точки по въпроса, което позволява популяризирането на нови подходи, които улесняват межкултурното съжителство и по-приобщаващо и уважавано общество.

РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО НАЧАЛНО И СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Базираната в Корфу Регионална дирекция за начално и средно образование на Йонийските острови е една от 13-те дирекции в Гърция натоварена със задачата да разработва и прилага на местно ниво националните образователни политики. Нейните отговорности включват както административните, така и контрол върху образователните дейности, които помагат да се подобрява образователната услуга в училищата в Йонийските острови, както и да провежда образователни и културни дейности, семинари и лекции. В сътрудничество с Йонийския университет тя изпълни финансирана от ЕС програма относно възможността, предоставена на студентите да съживяват историческите събития чрез виртуална реалност и координира 3 училища от различни държави в програма Еразъм КА2, отнасяща се до Йоанис Каподистриас, управителят на Първата новогръцка държава, 1827-1831.

Както огромните промени в инструментите и методите на преподаване в новата дигитална ера, така и развитието на геополитическата карта в Южна Европа поради имиграцията и увеличеното движение на населението в по-широката област на Средиземноморието, включващо 3 континента, промениха лицето на образователната реалност до неузнаваемост. От началото на 90-те години гръцките училища трябваше да се справят с увеличаващия се брой ученици, принадлежащи към различни културни и езикови общности без наличието на подходящ опит. Чрез участието си в програмата REACT, Регионалната дирекция има за цел да си сътрудничи със своите партньори и да разработи новаторска педагогическа методология, основана на принципите на приобщаване, активно участие, социално приемане и колективен дух, с цел премахване на стереотипите и избягване на маргинализация на малцинствените групи. Дирекцията ще се радва да види съвременното приложение на античния майевтичен (акуширащ) подход, за първи път замислен и приложен от Сократ преди 2500 години (с диалог и дискусия, използван за извличане на истината от събеседниците му, точно както акушерката „maia“ извежда бебето на женско тяло), и как могат да бъде актуализиран в съвременното училище, за да се стимулира желание сред учениците за критично мислене и да насърчи ценностите като толерантността, мирното съвместно съществуване, хармоничното сътрудничество и творческото взаимодействие, чрез конструктивисткия подход, който се основава главно на предишния им житейски опит.

RMA

Стратегия за групова комуникация, която позволява всички в групата да дават своите идеи и мнения, допринасяйки посредством това за разработването на крайна обща идея

Montessori

Подход към учене и концепция за изучаване на заобикалящата образователна среда

СТ

Премахване на стереотипите в резултат от познавателния процес за ученици, учители и родители

Реципрочният маевтичен подход (RMA) днес представлява мощен инструмент за насърчаване на активна гражданска позиция и диалогично обучение като същевременно означава диалектичен метод на анкетиране и „популярен самоанализ“ за овластяване на общностите и отделните хора и може да се определи като „процес на колективно проучване, който взима като отправна точка, опита и интуицията на отделни лица“.

RMA взима и включва в практиката идеи на Мария Монтесори, свързани с проучването като най-добрия начин за подкрепа на развитието на децата - физическо и познавателно. За Мария Монтесори умът е пътят към ежедневно изследване на реалността, както подът е „първата книга“ на децата, които използват своя тактилен подход, за да опознаят околния свят.

Критичното мислене е особен психически навик, подкрепящ създаването на свързани умения, които изискват от учениците да мислят за своето мислене и подобряват процеса на учене. Това изисква учениците да използват умения за мислене от по-високо ниво - а не да запомнят фактите или приемат това, което четат или им е разказано без критично мислене по въпроса.

Следователно, критичното мислене е продукт на образование, обучение и практика. Трябва да се използва иновативна педагогика, дори и само защото оценяването на учениците в такива аналитични умения и критично мислене, при приемането на определени общи ценности и нагласи (като например чувството за толерантност) и активното участие и ангажиране на учениците в училище и общественият живот, е сложна задача.

Иновативни нива

Подходът RMA смесва различни целеви групи в училищната среда.

Иновативен RMA с Метод на Монтесори (пространство, наблюдение, роля или координатор)

Използвайте потенциала RMS в дългосрочна перспектива (избягвайте „точкови“ намеси)

Оценка на силно въздействие (биографична оценка + ключови думи и оценка преди- и след-).

Ниво ученици

Придобиването на умения за критично мислене в такива разнородни, фокусирани върху наблюдението образователни среди ще бъде по-бързо, по-сOLIDно и завършено

Ниво учители

Използването на RM лаборатории ще внесе иновации в начина, по който учителите участват в училищните дейности и в начина, по който те могат да допринесат за създаването на по-приобщаваща образователна среда, която ще подпомогне придобиването на критично мислене, умения и междуличностни компетенции за всички участници.

Ниво родители

Проектът REACT ще иновира традиционната идея за участието на родителите в училищния живот, ще преодолее концепцията за сътрудничеството в училище и пасивното участие на родителите в полза на инициативи, които не са разработени с използване на неефективна "защитна" методология.

Ниво общност

Поставянето на ключов елемент, създаден чрез прилагане на инструмент за диалогично обучение, насочен към засилване и укрепване на отношенията между участниците, споделя общи цели, изследва взаимните вътрешни нужди и очаквания, за да се използва пълния потенциал на общностната среда.

Ниво политики

пътеки до всички образователни нива

- Дефиниране на набор от показатели и препоръки
- Сътрудничество между всички заинтересовани страни
- Изграждане на истинска общественост, насърчаване на мащабна система за промяна, благодарение на стратегическата роля на общността

Благодарим ви!

